

iš
ba
nyd
mas

Europos Sąjungos
literatūros premijos
laureatė

MYRTO
AZINA
CHRONIDI

Iš graikų kalbos vertė
Dalia Staponkutė

Alma littera

PIRMASIS IŠBANDYMAS

– Čiupk už kito galo, – šūktelėjo uždusęs.

Ji suskubo jam padėti.

– Kodėl tempi vienas? – subarė. – Gausi trūkį – užsikrausi rūpestį?

Jis šyptelėjo, neatsakė.

– Nuostabu! – tarė ji, kai pagaliau abu pastatė baldą prie lango. – Puikiai atrodo, ir galvoju nieko daugiau į šį kambarį nebestatyti.

– Džiaugiuosi, kad tau patinka ne tik baldų salone, – atsakė jai, – vitrinoje daiktai dažnai atrodo kitaip.

– Šitaip jį ir įsivaizdavau – prie lango, – pasakė, švelniai glamonėdama medinio stalo paviršių.

– Kartais man primeni fetišistę, – pajuokavo jis.

– Taip, myliu daiktus ir jų sielą, ir man patinka, kad jie miega, kol žmogus prie jų neprisiliečia.

– Kalbi metaforiškai. Gal tu – panteistė? – šyptelėjo.

Ji suraukė nosytę ir žnybtelėjo jam į alkūnę.

– Ką žadi statyti prie jo? – atsipūtęs paklausė.

– Padėsiu čiužinį arba patiesiu kilimą.

– Čiužinį? Darbo kambaryje? Išprotėjai?

– Manai, ekstravagantiška? Tada gal pastatysiu sofą arba krėslą...

– Nežinau. Ką nors sugalvok. Juk tai – tavo svajonių namai. Leidžiu daryti, ką tik nori.

– O Tu? Tu – mano svajonė, ar tikrovė?

– Pasakyk man, kokio manęs norėtumei, o aš bandysiu įsijausti į tavo mylimą vaidmenį. Paskui pažiūrėsime, kas išeis.

– Nesu pratusi prie tavęs tokio, be to, manau, netrukus imsi prieštarauti, tad leisk man būti režisiere, juk žinai, kad visados svajojau apie režisūrą. Taigi, rašomasis stolas stovės kampe, prie lango, šalia jo pastatysime dvi kėdes – man ir tau. Kambarys liks tuščias. Tiesa, pakabinsiu storo aksomo užuolaidas, kad panorėję jas užsitrauktume, ir patiesiu vienspalvį kilimą.

– Siūlai dalintis vienu darbo stalu?

– Vėliau suprasi kodėl. Dabar – juk sutarėme – leisk man režisuoti. Kol kas įsivaizduok didžiulį mano mamos šviestuvą viduryje kambario... O dabar eikim prie upės pasivaikščioti, po kraustymosi reikia pailsėti.

* * *

– Pameni? – paklausė jis. – Pameni, kaip išviliojai mane vidurnaktį į žvalgybą? Sakei: „Ei, suradau savo svajonių namą.“ Mes privažiavome šį lauką, įsijungę ilgąsias šviesas, ir...

– Tu pasakei: „O Dieve, jis gi primena užburtą pasakų malūną. Žiūrėk, tuoj pro langą išlįs mieguistas malūnininkas su šluota.“

– „Nebijok, – tu raminai mane. – Viską taip gražiai išpuošiu ir su tokia energija, kad tu namą tikrai pamilsi. Aš ne tik apie save galvoju, – sakei man tada. – Aplink – kviečių laukas ir krūmokšniai, už jų – upelis, juk tai – ir tavo svajonė.“

Jie priėjo prie upės. Ji buvo sekli. Gilesnėse upės vagos duobutėse gyveno krabai. Vanduo – švarutėlis.

– Ar kada nors teko ragauti krabų? – paklausė jis.

– Ne, tačiau žinau, kaip juos kepti. Močiutė pasakojo. Neliesk jų! Man jie patinka!

– Ak, mano išdykus meile, – tarė jis, – nė nemanau jų liesti. Tarsi tavęs nepažinočiau. Geriau papasakok, ką vėl sugalvojai. Matau iš tavo svajingo žvilgsnio.

– Galvoju, kad galėtume rašyti kartu.
– Išprotėjai? Niekam tai dar nepavyko. Ne vienas rašytojas bandė, ir ne kartą. Išeina *kičas*, ir tiek.
– Tai – iššūkis. Mums turėtų pavykti.
– Ką rašysime? Kaip tai įsivaizduoji?
– Štai, skaitydama tavo užrašus, atradau juose tiek dramatiškų aprašymų. Jie tiesiog kuria prieš akis vaizdus. Parašykime pjesę. Kaip manai?
– Aš? Nežinau. Neįsivaizduoju, ar tai iš viso įmanoma.
– Kodėl neturėtų būti įmanoma? Argi nesidaliname tuo pačiu guoliu? Mano pusė, tavo pusė, o paskui... abi pusės susilieja, ar ne?

– Argi galima lyginti? Negi manai, kad tu, kaip šių laikų Kasija*, rašysi, o aš, kaip šių laikų imperatorius, siūlysiu taisymus?
– Šaipykis, kiek nori, – nusijuokė ji, – bet nepamiršk, kad leidai man režisuoti. Na, netrukdyk man džiaugtis. Atsargiai – dėl glamonių!

Jis gūžtelėjo pečiais, nežinodamas, ką atsakyti, ir pažvelgė į dangų. Ji pakštelėjo jam į žandą ir paskubomis nužingsniavo namų link.

* * *

– Vis dar mane myli? Dabar, kai gyvename kartu... – paklausė jis, gurkšnodamas su ja vyną pušų apsuptoje verandoje.

– Norėčiau pastatyti židinį iš akmenų, kol žiema neprasidėjo...

* Kasija [Κασσιανή] (805–867) – Bizantijos laikų graikų poetė, liturginių kūriniių ir jambo epigramų autorė, kompozitorė; pirmojo moterų vienuolyno Konstantinopolyje įkūrėja; viena iš kelių moterų Bizantijos imperijoje, turėjusių teisę kurti ir pasirašyti savo vardu. Įvairūs bažnytiniai šaltiniai byloja, kad dėl jos išskirtinio grožio ir išminties imperatorius Teofilis nesiryžo jos imti į žmonas, nors ketino. Užtat jis nuolatos cenzūruodavo jos kūrinius, o kartą už laisvamanišką kūrybą yra net paliepęs išplakti. Žymūs Kasijos žodžiai: „Nekenčiu tylos, kai ateina laikas kalbėti.“ Rugsėjo 7-ąją stačiatikiai mini Šv. Kasijos dieną. (*Čia ir toliau, jei kitaip nenurodyta, Vertėjos pastabos.*)

– Kodėl man neatsakai? – pertraukė jis.

Ji prisiartino prie jo.

– Geriau pažiūrėk man į akis, – tarė jam. – Nemoku nuslėpti to, kas akyse.

Jis paglostė jai galvą ir pasisodino ant kelių.

– Hinduizmas moko, kad meilė turi daug pakopų: ji prasideda nuo kūniško geidulio, kaip pirmosios pakopos, ir palaipsniui pasiekia septintąją, aukščiausią. Man regis, kad mudu joje ir esame.

– Kaip ji atrodo?

– Tai įvyksta tada, kai sielos susilieja su dievybe, tai yra jos jaučiasi kaip viena.

– Tu taip apie mus galvoji?

– Taip, todėl tikiu, kad išbandymas bus sėkmingas, kad galėsime rašyti kartu.

Jis giliai atsiduso.

– Juk matai, kad abejoju, nes aš tikrai nežinau, ar tai įmanoma ir kaip tu šito pasieksi. Gal gali man pasakyti?

– Kiekvienas darysime tai, ką darome geriausiai. Istoriją ir siužetą sugalvosime kartu. Tada tu imsiesi vaizdų ir paveikslų. Herojų gyvenimą aprašysime kiekvienas atskirai. Tu atsakysi už vyriškus herojus, o aš – už moteriškus.

– Tebūnie tai pjesė su daugybe veikėjų.

– Nebūtinai. Pakalbėsime apie tai vėliau.

Vyras susimąstęs glostė jai nugarą. Ji padėjo galvą jam ant peties.

– Noriu miego, – sumurmėjo jam.

– Palauk, dar neik. Pabūk su manimi, netrukus tylą užpildys nakties garsai, – paprašė jos.

Ji patogiau įsitaisė jo glėbyje, sijonas slystelėjęs viršun apnuogino jos kojas. Jis ėmė iš lėto ją glamonėti.

– Nenoriu mylėtis, – tarė ji.

– Negi tavęs visai nejaudina mūsų pirmoji naktis naujuose namuose?

– Noriu mylėtis ant kilimo, kai patiesime. Ten, prie rašomojo stalo. Paprastai ir grubiai, o paskui, kol rašysime, nenoriu, kad mane liestumei.

– Kas tau? Gal kažką nuo manęs slepi?

– Ne, tiesiog norėčiau paversti įtampą tarp mūsų rašymu.

– Tai bus nelengva.

– Dėl išbandymo galime ir pasistengti.

Tada jis pataisė jai sijoną, pridengdamas jos kojas. Ji atsistojo.

– Einu miegoti, – pasakė. – Aš tave myliu. Žinok tai ir nepamiršk.

* * *

Saulė, kylanti virš kalnų ir panaši į apvalų bulvės traškutį, traukiamą iš maišelio, aptiko ją rymančią prie lango. Vyras pusiau nusiklojęs dar miegojo. Ji stipriai užsimerkė, tarsi sugerdama jo kūno, nutvieksto saulės, spindesį.

– Labas rytas, – pasakė jis kимиu balsu.

Jai nespėjus atsakyti, pasikėlė ant alkūnių ir pridūrė:

– Nekantrauju pamatyti, kas iš to išeis. Taigi išbandymas prasideda.

Jos veide nušvito plati šypsena.

2002 gegužė